

**ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ИСТОЧНО
НОВО САРАЈЕВО ЗА 2023.ГОДИНУ**

1. Увод

(основни подаци о процесу израде годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа, информације о правном основу за његову израду и основни подаци о стратешком документу)

Скупштина Општине Источно Ново Сарајево усвојила је Стратегију развоја Општине Источно Ново Сарајево за период 2022-2028. године у јуну 2022. године. Стратегија развоја Општине Источно Ново Сарајево разрађен је кроз 4 стратешка циља, 8 приоритета, 15 мјера и 22 кључна пројекта.

Укупан буџет планиран за реализацију овог документа је 71.000.000 КМ. Реализација стратешких циљева се врши путем општинских одјељења и служби, као и сарадњом и партнерствима са општинским предузећима, општинским установама и владиним институцијама, као и кроз пројекте који се реализују у сарадњи са међународним организацијама, удружењима и другим релевантним партнерима.

Годишњи извјештаја о спровођењу Стратегије Општине Источно Ново Сарајево за 2023. годину је извјештај којим се сагледавају општи развојни трендови и напредак у остварењу стратешких циљева и приоритета утврђених стратешким документом.

Поступак израде и усвајања годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа, који је дефинисан Законом и Уредбом припрема начелник Општинске управе, а усваја га Скупштина општине. Израда годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа дефинисана је у Закону о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/21) и Уредби о спроведбеним документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 8/22).

2. Преглед напретка у реализацији стратешких циљева и приоритета из стратешког документа, у складу са постављеним индикаторима.

Прегледом напретка у реализацији стратешких циљева и приоритета из стратешког документа и анализом доступних података за 2023. годину и поређењем у односу на протеклу годину, може се видјети да је укупан степен реализације (за све специфичне циљеве) повећан у посматраном периоду јер је ријеч о другој години реализације стратешког документа. Укупни степен реализације стратегије за 2023. годину износи око 31%.

Општина Источно Ново Сарајево спада у развијене општине у Републици Српској. Просјечна нето плата на нивоу општине, за 2023. годину је износила је 1324,00 КМ, односно 12,10 % већа у односу на 2022. годину. Ако се просјечна нето плата упореди са просјеком на нивоу Републике Српске, може се закључити да је у односу на републичку већа за 3,92%.

Укупан приход остварен у привреди у 2023. години износио је 407 милиона КМ и у односу на 2022. годину увећан је за 33 %. Остварене инвестиције и нова стална средства према карактеру изградње и техничкој структури је у порасту и износи 35.013.000,00.

Просјечан број радника у 2023. години износио је 5541 (2712 жене и 2829 мушкарци), што је повећање у односу на 2022. годину за 3,86 %. Такође, на подручју града Источног Сарајева, просјечан број радника у 2023. години већи је за 2,2 % у односу на 2022. годину.

Како Општина Источно Ново Сарајево представља значајан развојни и образовни центар, индикатори дефинисани за мјерење напретка су и даље у порасту када је ријеч о демографским, посебно стопом младог становништва и порастом миграционог салда.

Када је ријеч о демографским кретањима, број становника у односу на полазно стање је порастао на 12.874 (6652 жене и 6222 мушкарци) што је 7,37 % више у односу на полазно стање а 2,56 у односу на претходну годину. Миграциони салдо у 2023. години износи 367 а природни прираштај 0, након што је претходне три године имао негативни растући тренд. У континуитету расте број ученика што показује демографски раст и представља позитиван знак за образовни систем. Овај раст је показатељ да Општинска управа, реализацијом досадашњих активности, које се односе на изградњу образовне инфраструктуре и побољшање приступа образовању, доприноси остварењу дефинисаних циљева и успјешно носи са изазовима.

Велики прилив становништва и динамичан развој ставља пред Општинску управу тежак задатак да обезбиди пратећу комуналну инфраструктуру. Прегледом дефинисаних индикатора по стратешким циљевим и приоритетима, у другој години реализације Стратегије евидентан је и напредак у развоју комуналне инфраструктуре а упоредо водећи о принципима заштите животне средине. Реализованим мјерама повећала се укупна дужина водоводне и канализационе мреже, те укупна дужина асфалтираних локалних путева. Највећи напредак, у погледу комуналне инфраструктуре јесте реконструкција котловнице и унапређење комплетног система гријања. Завршеним пројектом омогућено је контролисано ширење мреже и развој система, прикључак нових корисника и услови да се одговори потребама потецијалних инвеститора. Овим пројектом се утицало на значајно смањење емисија штетних гасова из ове топлане и смањен је укупан негативни утицај на животну средину у Источном Новом Сарајеву. Развој друштвене инфраструктуре у поматраном периоду обухватао је процес изградње и унапређења културних и спортских објеката те јавних простора. Према индикаторима дефинисаних приоритета уочљиво је веће издвајање средства из буџета Општине за мјере које побољшавају задржавствену и социјалну заштиту и пружају подршку и побољшају квалитет живота различитих група становништва.

У табелама које слиједи налази се осврт на достигнуте вриједности индикатора напретка за 2023. годину.

Стратешки циљеви	Индикатор на нивоу очекиваног резултата кључног стратешког пројекта/пројекта активности	Полазно стање	2022. година	2023. година
Општина са конкурентном привредом заснована на демографским ресурсима и географском положају са подстицајним амбијентом за пословање	Просјечна нето плата, (КМ)	1050	1181	1324
	Број становника	11990	12552	12874
	Број запослених	4729	5335	5541
	Број привредних друштава	717* ¹	771	788 ¹
Образовни центар Републике Српске, са престижним факултетским установама, средњим стручним школама и савремено опремљеним основним и предшколским установама	Број ученика основне школе	1100	1205	1230
	Укупан број дјецe обухваћен предшколским образовањем	265	339	321
	Број објеката студентског смјештаја	1	1	1
Општина са савременом инфраструктуром, еколошки одрживим и модерним управљањем	Повећање постојећих капацитета водоснабдијевања (%)	0	10	10
	Дужина уређеног ријечног корита, m,	300	300	300
	Становништво прикључено на канализациони систем (%)	60	65	70
Развијена друштвена инфраструктура	Број објеката културе	1	1	1
	Број изграђених и уређених паркова	3	3	3
	Број изграђених објеката за водене спортове	0	0	0

¹ Јединствени информативни систем регистрације привредних субјеката и подаци Привредне Коморе, подручна јединица Источно Сарајево

	Приоритети	Индикатор на нивоу очекиваног резултата кључног стратешког пројекта/пројекта активности	Полазно стање	2022. година	2023. година
Стратешки циљ 1	Приоритет 1.1. Привлачење инвестиција и развој подстицајног привредног окружења	Укупан остварени приход од привредних субјеката (мил КМ)	168	304	407
		Остварене инвестиције и нова стална средства према карактеру изградње и техничкој структури	18.551.000	28.001.000	35.013.000
		Број ноћења	3721*2	7620	7092
	Приоритет 1.2.: Унапређење пољопривредне производње и развој руралног подручја	Број пољопривредних произвођача (газдинстава и компанија)	87	87	70
		Број пољопривредних задруга	2	2	2
		Укупан приход од пољопривредне дјелатности, КМ	1.900.000	2.185.000	2.185.000
Стратешки циљ 2	Приоритет 2.1: Унапређење и изградња образовне инфраструктуре	Број школских установа основног образовања	2	2	2
		Број предшколских установа	3	3	3
		Смјештајни капацитет за студенте (кревети)	300	300	300
	Приоритет 2.2.: Побољшање услова за развој васпитања и образовања	Буџетска издвајања за стипендирање свих циклуса студија (% буџета).	0.1	0.11	0,87
		Средства за суфинансирање боравка дјецe у предшколским установама	60.000	75.000	156.000
		Број ученика који реализују практичну наставу код послодавца.	3% ученика реализује практичну наставу код послодавца	3% ученика реализује практичну наставу код послодавца	3% ученика реализује практичну наставу код послодавца
Стратешки циљ 3	Приоритет 3.1: Изградња нове и унапређење постојеће комуналне инфраструктуре	Дужина нове и обновљене водоводне мреже (км)	94 (0)	95 (1)	97 (2)
		Дужина нове канализационе мреже (м)	35 (0)	37 (2)	38 (3)
		Укупна дужина асфалтираних локалних путева, (км)	82	83,5	84,5
		Укупна површина на централном систему гријања (м2)	56.344	56.344	64.040
	Приоритет 3.2.: Еколошки одржива и модерна општина	Број нових возила у функцији одржавања путева и одвоза смећа	0	2	2
		Број нових засађених стабала на парковским и урбаним површинама	0	421	112
		Удио отпада који се рециклира (%)	0	0	0
Стратешки циљ 4	Приоритет 4.1. Унапређење спортских и културних капацитета	Број посјетилаца културних догађаја у установама културе (процјена)	8000	8000	9420
		Средства из буџета Општине за спортске колективе	350.000	620.000	670.872
		Број новоформираних спортских клубова	0 (19)	0 (19)	0 (20)
	Приоритет 4.2. Општина са хуманим лицем	Број корисника социјалне заштите,	1.118	1.118	988
		Средства издвојена за пронаталитетну политику (КМ)	60.000	92.800	95.750
		Број израђених акционих планова који се тичу маргинализованих група	0	0	0

3. Преглед спровођења акционог плана за спровођење стратешког документа – преглед напретка у реализацији мјера, кључног стратешког пројекта, пројекта и/или активности, у складу са постављеним индикаторима

Акциони план за спровођење стратешког документа за 2023-2025. годину представља операционализацију стратегије, односно садржи све мјере и активности/кључне пројекте у оквиру стратешких и приоритетних циљева планиране да буду имплементирани током 2023-2025., као и финансијски оквир потребан за њихову реализацију.

Укупна вриједност финансијских средстава планираних за реализацију пројеката и активности у Акционом плану за период 2023.-2025 износи 54.371.000 КМ а анализирајући по годинама, највећи степен реализације Акционог плана очекује се у 2023. години (19.701.00 КМ) када су планирана највећа улагања у инфраструктурне пројекте.

Током 2023. године Општинска управа је започела реализацију капиталних пројеката на унапређењу јавне, комуналне и саобраћајне инфраструктуре у вриједности већој од 10.000.000 КМ и то:

- Изградња обданишта;
- Изградња споменика „Споменик породици“ на Тргу Републике Србије;
- Изградња позоришта - грађевинско занатски радови;
- Изградња саобраћајнице Карађорђева улица;
- Изградња локалних саобраћајница на локалитетима Тврдимихи, Иванићи;
- Изградња саобраћајнице Ђуре Јакшића;
- Изградња саобраћајнице Душка Трифуновића;
- Изградња саобраћајнице Јована Рашковића;
- Изградња јавне расвјете;
- Развој водоводне мреже по насељима и у ужем центру града;
- Реконструкција саобраћајнице Требевићка.
- Прикључак електричне енергије и воде за објекат колективног становања;

Потребно је истаћи да су у 2023. години реализовани пројекти који нису били дефинисани Планом рада. Због стечених услова, извршена је реконструкција котловнице Топлане ИНС а.д. Источно Сарајево у вриједности цца. 5.850.000,00 КМ. Скупштина Општине дала је сагласност „Топлане ИНС“ а.д. да у сарадњи са предузећем „Сарајево – Гас“ а.д. изврши реконструкцију котловнице, у оквиру пројекта гасификације источног дијела Републике Српске чиме се реализује пројекат који ће у будућности позитивно утицати на укупан развој општине. У току 2023. године усвојена је Одлуку о кредитном задужењу Општинске управе у износу од 4.000.000КМ за изградњу комплекса базена у насељу Чича и усвојена је и Одлуку о прихватању задужења општине код Свјетске банке у износу од 2.200.000 евра у вези са пројектом модернизације водних и санитарних услуга чиме се планира проширити и у потпуности реконструисати филтерско постројење Тилава. Такође, у посматраном извјештајном периоду започети су кључни стратешки пројекти и то: изградња нове основне школе, изградња новог објекта обданишта и настављени радови на изградњи зграде Ректората и Музичке академије.

4. Преглед планираних и остварених финансијских средстава на нивоу стратешких циљева и приоритета на годишњем ниво

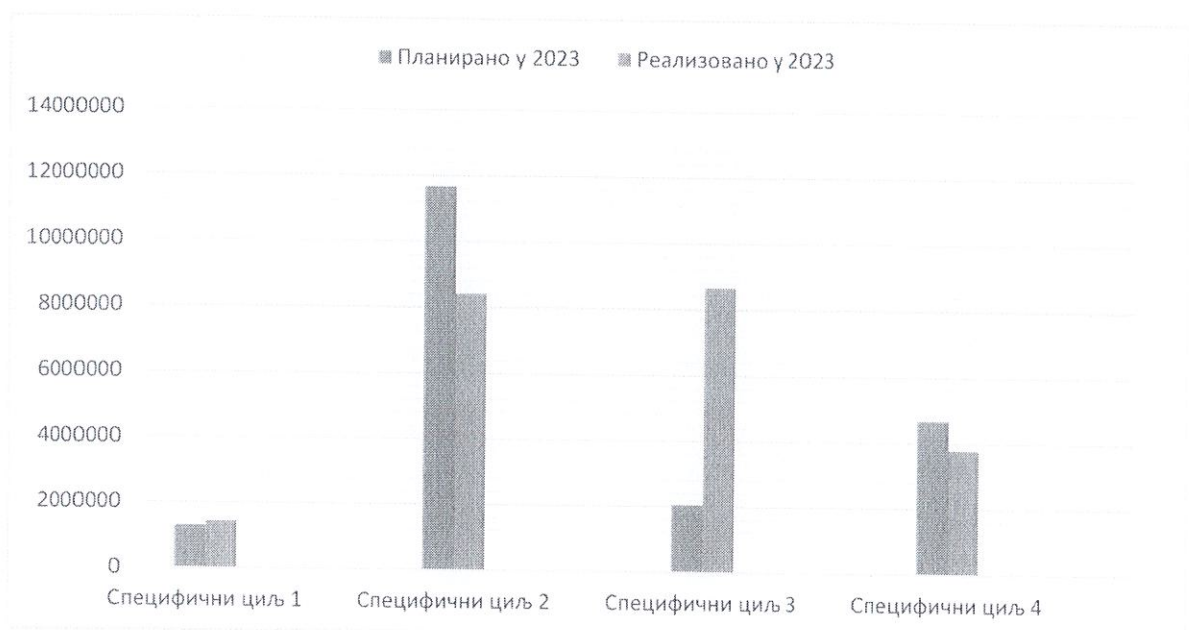
За реализацију пројеката и мјера из Стратегије развоја Општине Источно Ново Сарајево, у 2023. години укупно је реализовано 22.292.421 КМ (стање 31.12.2023. године).

Из средстава буџета Општине Источно Ново Сарајево имплементирано је 7.893.731,00 КМ. Остали извори финансирања (14.398.690,00 КМ) су средства виших нивоа власти (Влада Републике Српске), предузећа/установе те средства реализована из кредита.

При сагледавању укупне реализације Стратегије у 2023. години она износи 113% у односу на планирану вриједност за 2023.годину, односно 31% у односу на плански период.

	Планирано у 2023. години			Релизовано у 2023. години			Извршење у %
	Буџет	Остали извори	Укупно	Буџет	Остали извори	Укупно	
Спец. циљ 1	650.000	650.000	1.300.000	780.000	650.000	1.430.000	110
Спец. циљ 2	2.181.000	9.500.000	11.681.000	1.311.571	7.100.000	8.411.571	72
Спец. циљ 3	1.750.000	300.000	2.050.000	2.015.160	6.648.690	8.663.850	423
Спец. циљ 4	4.520.000	150.000	4.670.000	3.787.000	0	3.787.000	81

Реализација финансијских средстава по специфичним циљевима је имала сљедећу структуру:

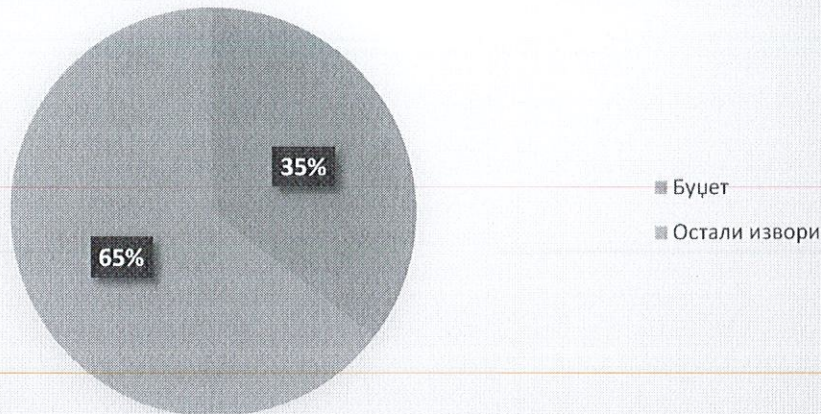

Из наведеног се види да је највише средстава реализовано у Специфичном циљу 3. Општина са савременом инфраструктуром, еколошки одрживим и модерним управљањем и то у проценту од 423% од планираног због реализације Стратешког пројекта 3.1.1.3. Реконструкција котловнице у оквиру М 3.1.1. Реконструкција и изградња водоводне, канализационе и топловодне инфраструктуре.

Надаље већа реализација од планиране оставрена је у Специфичном циљу 1. Општина са конкурентном привредом заснована на демографским ресурсима и географском положају са подстицајним амбијентом за пословање у мјери 1.1.2 Изградња туристичке инфраструктуре и јачање туристичке понуде. Посматрајући преостала два стратешка циља реализација планираних активности је изнад 50%. Овај висок ниво реализације може се огледати у чињеници да је Општинска управа у посматраном извјештајном периоду издвојила властита средства и усмјерила их у реализацију развојних пројеката.

Када је ријеч о изворима финансирања у 2023. години 65% средстава је издвојено из буџета општине.

Финансијска структура по изворима финансирања у 2023. години

Из наведеног се може закључити да се у 2023. години већи проценат финансирања развојних пројеката обезбиједио из екстерних извора финансирања. Овдје је ријеч о вишегодишњим пројектима за чију реализацију су обезбјеђена средства из грантова Владе Републике Српске или кредитних средстава. Средства из Буџета Општине у проценту од 35% усмјерена су такође на реализацију развојних пројеката али и других мјера које доприносе реализацији циљева и остварењу свеукупне визије.

5. Препоруке за наредни период спровођења стратешког документа.

Препоруке за наредни период спровођења стратегије се односе на:

- Осигурати досљедну примјену Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/21) и Уредбе о спроведбеним документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 8/22);
- Интензивирати реализацију започетих пројеката дефинисаних Стратегијом;
- Унаприједити сарадњу свих актера (унутрашњих организационих јединица Општинске управе, јавних установа, пословног и цивилног сектора) у процесима планирања, реализације, стратешких циљева и приоритетних области.
- Унаприједити систем за редовно праћење имплементације стратегије и праћење индикатора;
- Ставити акценат на реализацију пројеката и мјера који стимулишу привредни развој;
- Планирати пројекте који подразумијевају промоцију Општине Источно Ново Сарајево и стварање повољног пословног окружења;
- Јачати капацитете Општинске управе за правовремену и квалитетну припрему пројектних приједлога за аплицирање на доступне екстерне изворе финансирања.

Источно Ново Сарајево,
Дана 03.09.2024. године